

Käsihygienia

Käsihygienia koskee kaikkia työntekijöitä, jotka työnsä puolesta liikkuvat potilaita hoitavissa yksiköissä. Mikrobit leviävät tavallisimmin kosketustartuntana käsien välityksellä. Terveystieteiden tutkimuskeskus katkaistaan hyvällä käsihygienialla. Kädet tulee olla paljaat kynärpäistä alaspäin, joten esimerkiksi sormukset, kellot/rannekkeet, käsikorut ja teko- ja rakennekynnet sekä kynsilakka ja hennatatuoinnit ovat kielletty, koska ne estävät käsihygienian toteutumisen. Niiden alle kerääntyy helposti kosteutta ja likaa, jotka tarjoavat otollisen kasvualustan mikrobeille. **Kynärvarren alueella olevat tatuoinnit suositellaan otettavan loma-aikana. Tatuoinnin paraneminen kestää noin kaksi viikkoa. Mikäli paranemis- aikana ollaan työssä on tatuointi peitettävä puhtaalla kalvolla. Ranteeseen tai sen alapuolelle ulottuvan tatuoinnin tulee olla täysin parantunut työhön palatessa.**

Menetelmät	Tarkoitus	Miten	Milloin
Käsien desinfektio	Poistaa ja tuhota väliaikainen mikrobifloora	- Ota kaksi painallusta (3–5 ml) huuhdetta ja levitä huuhte kaikkialle käsien pinnoille. - Pyöritä sormenpäitä kämmenessä. Huomioi, että sormenpäät kastuvat molemmin puolin. Toista tämä toisella kädellä. - Hiero lopuksi molemmat peukalot pyörivin liikkein. Hieronnan tulee kestää vähintään 15 sekuntia. Käsien desinfektio-tekniikka	4 muistisääntöä hyvään käsihygieniaan: - Ennen kuin kosketat potilasta tai hoitoympäristöä (1) - Juuri ennen aseptista toimenpidettä (2) - Heti eritteiden käsittelyn jälkeen (3) - Potilaan/potilaan lähiympäristön koskettamisen jälkeen (4) - Ennen elintarvikkeiden käsittelyä - WC-käynnin jälkeen
Käsien saippuapesu	Puhdistaa kädet liasta ja eritteistä	Pese kädet haalealla vedellä ja saippualla, huuhtelee ja kuivaa huolellisesti. Desinfioi kädet alkoholihuuhteella.	Jos kädet ovat näkyvästi likaiset WC-käynnin jälkeen Clostridioides difficile ja virusgastroenteriitti potilaita hoidettaessa.
Kirurginen käsien desinfektio			
Suojakäsineet			
Ihon hoito	Pitää käsien ihon hyvässä kunnossa	Vältä turhaa käsien saippuapesua.	Aina
		Käytä alkoholihuuhdetta.	Aina

	ja säilyttää ihon normaalinkosteustasapainon	Käytä käsirasvoja.	Työpäivän jälkeen, tarvittaessa työpäivän aikana
		Hoida ihohaavat ja tulehdukset.	Aina

Mikäli huuhdetta ei voida sijoittaa hoitoympäristöön, henkilökunnan kannattaa pitää alkoholikäsihuuhdepulloa työvaatteen taskussa potilastyössä. Markkinoilla on useita alkoholittomia käsihuuhhteita, mutta yhdenkään tehosta ei ole olemassa riittävästi klinisiin tutkimuksiin perustuvaa näyttöä. Sen vuoksi alkoholipohjainen käsihuuhde on aina ensisijainen tuote käsien desinfiointiin potilastyössä. Sen ainoana, mutta selvästi huonompana vaihtoehtona on käsien saippuapesu, jos alkoholihuuhteen käyttö on mahdotonta.

Menettelyohje | HUS | Infektiosairauksien linja | Hyväksytty 22.12.2020 /Päivitetty 6.3.2025

